

PAS

Herwonnen mobiliteit ondanks parese

CASUS

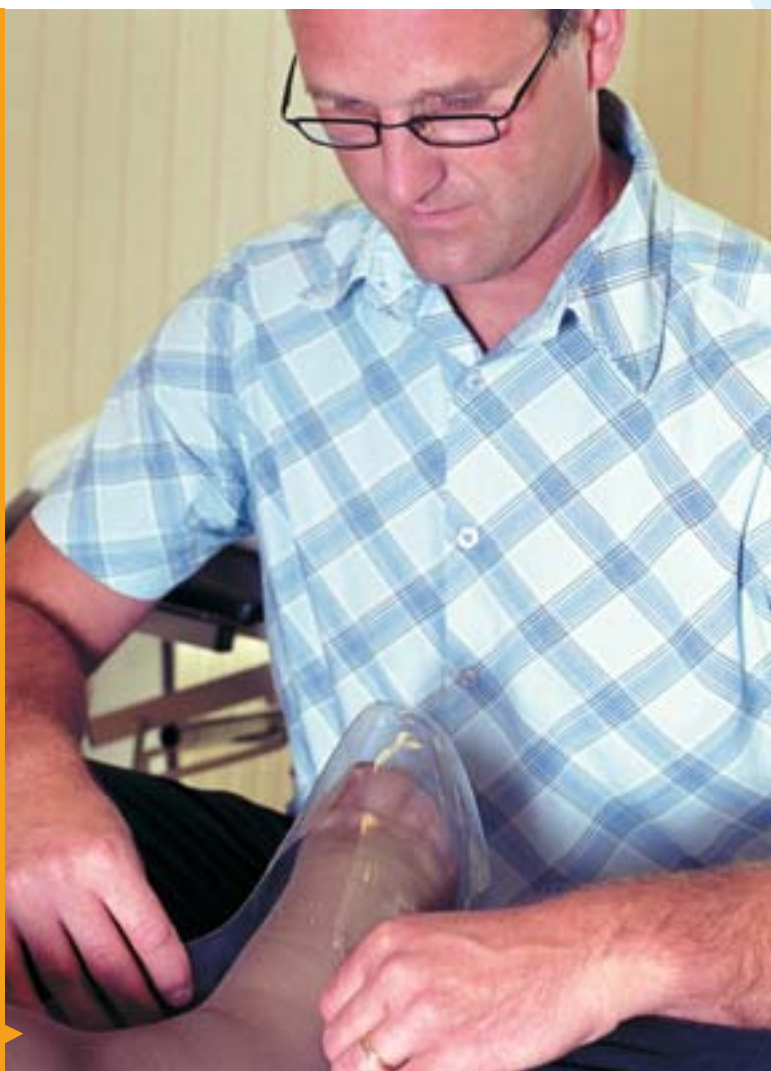
DIAGNOSE

Chronische ideopathie, axonale polyneuropathie met distaal krachtsverlies en handschoen- en sokvormige sensibiliteitsstoornissen met als gevolg een hoge mate van instabiliteit en immobiliteit bij een zwaarlijvige vrouw van 72 jaar met diabetes type II.

KORTE MEDISCHE ANAMNESE

Vanaf 1998 is cliënt bekend met een progressief krachtsverlies in haar benen. Cliënt werd op 10 mei 1999 klinisch opgenomen in het Lucasziekenhuis te Amsterdam met polyneuropathie en sensibiliteitsstoornissen. Na een aansluitend verblijf in het Revalidatiecentrum Amsterdam (RCA) tot februari 2000 verhuisde cliënt van Amsterdam naar Amersfoort omdat haar Amsterdamse woning niet aangepast kon worden aan haar handicap. Gedurende negen maanden onderging cliënt fysiotherapie. Medio 2002 bezocht cliënt op advies van de huisarts de vestiging van Hanssen Footcare in Amersfoort. Daar besloot men dat cliënt gezien zou moeten worden door een revalidatiearts. Cliënt was zelfs in huis gebonden aan rollator en rolstoel vanwege de niet afnemende pareseverschijnselen en toegevoegde oedeemvorming.

>>> 2

© FOTO: ROB NELISSE

Orthopedisch schoentechnicus René Vendel beoordeelt de pasvorm van een folieschoen

WETENWEEK OM KENNIS TE VERGROTEN

Wat doet de OIM Groep eraan om de kwaliteit van het leven te verbeteren? Deze vraag wordt beantwoord tijdens de WetenWeek van woensdag 15 tot en met woensdag 22 oktober. In die week demonstreert OIM Groep materiaal dat zij maakt en legt uit hoe zij te werk gaat om mensen met orthopedische problemen te helpen. Niet alleen de OIM Groep maakt zich sterk om de kwaliteit van het leven te verbeteren. In feite is de hele wereld van wetenschap en techniek bezig met dit thema. De WetenWeek van dit jaar is dan ook niet voor niets opgezet rond het thema 'Kwaliteit van Leven.' In de week van woensdag 15 tot en met woensdag 22 oktober, organiseren meer dan tweehonderd organisaties ruim vierhonderd activiteiten rond dit thema. Vorig jaar werd de WetenWeek bezocht door 225.000 mensen. Elke organisatie kan deelnemen aan de WetenWeek. Alle deelnemers

organiseren iets rond het thema Kwaliteit van Leven. Dat kan een lezing zijn, een experiment of een demonstratie. De OIM Groep geeft tijdens de WetenWeek een tentoonstelling in de bibliotheek van Wincshoten. Hier zijn dan allerlei materialen te bezichtigen die de groep maakt. In de bibliotheek van Haren houdt de OIM Groep een inloopspreekuur, en in Groningen wordt een puzzelpeurtocht georganiseerd.

Het doel van de WetenWeek is om een breed publiek kennis te laten maken met de wereld van de wetenschap en de invloed van de wetenschap op onze samenleving. Verder is het voor de deelnemende bedrijven een gelegenheid om mensen kennis te laten maken met het bedrijf. Dit jaar organiseert de stichting Weten de jaarlijkse themaweek voor de achttiende keer.

Behandelend arts:
O. Bakker,
revalidatiearts
Meander Medisch Centrum

Behandelend schoentechnicus:
R. Vendel, Hanssen Footcare

COMPLICATIES

Cliënt heeft diabetes mellitus type II, maar de huid van beide voeten, enkels en onderbenen is zonder wondjes. Verder is cliënt zwaarlijvig en is sprake van wisselende volumes van voet, enkel en onderbeen vanwege de oedeemvorming. Aan de rechterside is sprake van valgus en cliënt loopt rechts in de zogeheten 'hanentred', een wijze van lopen waarbij de stap wordt ingezet door het optrekken van de knie en afhangen van de voet. Verder is een standafwijking van de rechterknie geconstateerd.

THERAPIE

De revalidatiearts schreef direct elastische kousen voor om de oedeemvorming af te laten nemen. Bovendien was voor alle betrokkenen duidelijk dat orthopedisch A-schoeisel met een aantal voorzieningen het meest voor de hand lag om de parese te compenseren en de standafwijking te corrigeren. Het alternatief van een artrodesekoker werd van de hand gewezen in verband met de gro-

te drukplekgevoeligheid. De fysiotherapie werd gecontinueerd met extra aandacht voor de looptraining.

KORTE SCHOENTECHNISCHE ANAMNESE

Cliënt verplaatste zich al enige tijd met rollator en rolstoel. Zij droeg daarbij een paar comfort schoenen van het merk Xsensible® waarvan het neopreen inmiddels volledig versleten was.

Al bij het eerste spreekuur samen met de revalidatiearts werden afdrucken gemaakt van de voeten van cliënt. Besloten werd om direct een hoog model schoen te maken. Vanwege de toepassing van elastische kousen in combinatie met het hoog sluitende schoeisel nam na enige tijd het oedeem zodanig af dat het schoeisel te ruim werd. Inmiddels was cliënt geheel afhankelijk van haar schoenvoorziening. Voor de aanpassingen van de schoen zou zij tijdelijk zonder schoenen zitten. Daarom is besloten om eerst het vervangingspaar te vervaardigen op de aangepaste leest en vervolgens het eerste paar aan te passen.

OBSERVATIE DR. O. BAKKER, REVALIDATIEARTS

© FOTO: ROB NELISSE

“Eigenlijk is het jammer dat mevrouw zo lang gewacht heeft met haar bezoek aan revalidatiearts en schoentechnicus. Want het is een fanatieke dame die het zelfstandig lopen heel erg belangrijk vindt. En lopen zonder rollator of hulp van haar man kon zij niet toen wij haar voor het eerst zagen. Nu gaat het elke keer een beetje beter. Mevrouw is zelfs niet meer bang om trappen te lopen. Samen en met de hulp van een fysiotherapeut werken ze er hard aan om die verbetering ook door te zetten. Positief ingestelde mensen dus. Mevrouw had bijvoorbeeld geen moeite met ons voorstel om te kiezen voor hoog orthopedisch A-schoeisel. Ze zei ons dat ze de laatste jaren toch al weinig keuze had gehad met betrekking tot haar schoenen. En het tekent haar ook dat ze zich hard maakt voor die klittebandsluiting. Ze wil het zelf kunnen. En dan te bedenken dat ze de moed al bijna opgegeven had voor zij bij ons kwam. Bijna had ze zich er bij neergelegd dat zij de rest van haar dagen moest slijten in een rolstoel.

Toch was het geen complexe problematiek. Eerder een optelsom van deelproblemen die overigens wel hebben geleid tot een complexe schoen.”

SCHOENTECHNISCHE OPLOSSING

Cliënt droeg de laatste jaren zogeheten comfortschoenen van het merk Xsensible die echter door slijtage vrijwel geheel onbruikbaar waren. Bovendien heeft dit type schoen geen functie als het gaat om compensatie van de parese. De parese was de belangrijkste maar niet de enige reden om te kiezen voor een hoog model. De keuze voor dit model en de benodigde voorzieningen sloot andere mogelijkheden dan orthopedisch A-schoeisel uit. Bovendien moest vanwege een standafwijking van de knie de schoen ook mediaal worden uitgeschoord. Door de hoge omsluiting staat de voet zo recht mogelijk in de schoen. Vanwege de neuropathische aspecten van diabetes is de schoen voorzien van een extra zachte voering en een minimum aan naden. Naden leiden bij neuropathie in combinatie met een sensibiliteitsstoornis immers makkelijk tot irritatie, drukplekken en zelfs wondjes. De valgus maakte een aangepast voetbed noodzakelijk. Als oplossing voor de

voetheffersparese – de ‘hanen-tred’ is daarvan een symptoom – werd gekozen voor een hoge schoen met omsluiting. De omsluiting fixeert de enkel zodat ook een kunstmatige afwijking in het voetbed nodig was.

HET RESULTAAT

Het nieuwe schoeisel is 22 cm hoog en uitgevoerd in donker bordeauxkleurig kalfsleer. Verder is gebruik gemaakt van lichte poro-materialen. Dit om het gewicht van de schoen zo laag mogelijk te houden.

De schoen heeft een hoge gepolsterde flexibele omsluiting. De afwijking is aangebracht in het supplement. Als sluiting is uiteindelijk gekozen voor een velcro-sluiting. Dit was de wens van cliënt omdat zij daarmee zelf haar schoenen aan en uit kan doen.

De revalidatiearts gaf de voorkeur aan een vetersluiting omdat daarmee de omsluiting steviger is, maar legde zich neer bij de gemotiveerde wens van cliënt.

MODEL

- hoog orthopedisch A-schoeisel
- donker bordeauxkleurig kalfsleer
- velcro-sluiting

BIJZONDERHEDEN

- vrijwel naadloze voeringschoen
- gebruik van poro-materialen
- omsluiting van ercoflex

VOORZIENINGEN

- mediaal uitgeschoord
- hoge flexibele gepolsterde omsluiting
- afwijking in het supplement

© FOTO'S: ROB NELISSE

OBSERVATIE R. VENDEL, ORTHOPEDISCH SCHOENTECHNICUS

© FOTO: ROB NELISSE

“Gezien haar geschiedenis is het eigenlijk vreemd dat mevrouw niet eerder is verwezen naar een orthopedisch schoentechnicus. Uiteindelijk is zij op advies van haar huisarts bij ons gekomen. Het verzoek was eenvoudig. Van ons wilde ze een paar aangepaste schoenen. Maar toen ik haar die eerste keer bij ons binnen zag komen, wist ik meteen dat daar ook eerst een specialist naar moest kijken. De parese, de valgus, het oedeem, de diabetes allemaal zaken die we standaard aan een arts voorleggen. De keuze voor een revalidatiearts komt voort uit het gezamenlijke spreekuur dat wij als schoentechnici met deze specialisten hebben. Duidelijk was dat mobiliteit van het grootste belang was. Dat wil zeggen dat we geen enkel compromis hoefden te doen aan de functionaliteit. Dat betekent overigens niet dat het lelijke schoenen zijn geworden. Lelijke schoenen maken we niet. Maar ze missen natuurlijk de elegantie die vrouwen graag zien in hun schoeisel.

Het is nu ongeveer een jaar geleden dat ik cliënt voor het eerst zag. Toen was mevrouw erg onzeker in het lopen, zelfs met hulp. Met haar tweede paar, dat vanwege de afgenomen oedeem een nog betere pasvorm heeft, loopt ze al weer kleine stukjes zelfstandig.”

TWEEDE PAS MATENDAG

Op vrijdag 3 en zaterdag 4 oktober is het weer zover: de tweede PAS Matendag wordt gehouden. Het thema van dit jaar is 'Klantgericht en efficiënt werken'. Op vrijdag kunnen de deelnemers meedoen aan trainingen en rollenspelelen waarin hun cliëntvriendelijkheid wordt geoefend, op zaterdag zijn er workshops. Aan de orde komen zaken als bejegening van cliënten onder tijdsdruk, het voeren van een slecht-nieuws-gesprek, bijvoorbeeld wanneer een door de cliënt gewenst product niet voor hem gemaakt blijkt te kunnen worden, en kostenbewustzijn, ofwel parate kennis van de prijs van verschillende materialen en van wel en niet door de verzekeraars vergoede producten. Tijdens de twee dagen zullen de deelnemers zowel door interne als externe deskundigen worden begeleid. Ook is er volop gelegenheid om met vakgenoten te praten over de minder product-gerichte aspecten van het vak en ervaringen uit te wisselen. We gaan ervan uit dat ook deze tweede PAS Matendag voor alle deelnemers een waardevolle aanvulling op hun kennis en deskundigheid zal blijken.

HANSSEN FOOTCARE NU OOK IN HEERLEN

Begin september heeft Hanssen Footcare zijn intrek genomen in MediPoint te Heerlen. MediPoint Parkstad laat zich het beste omschrijven als gezondheidsboulevard. In één gebouw komen verschillende disciplines en dienstverleners op het gebied van gezondheidszorg bij elkaar. Inmiddels is er naast Hanssen Footcare ook een medische speciaalzaak, een gecombineerde fysio- en ergotherapiepraktijk en een orthopedisch instrumentmakerij actief in MediPoint. Nog eens acht aanbieders van zorg- en dienstverlening zullen in de loop van het komende jaar hun intrek nemen in MediPoint.

Hanssen biedt in deze vestiging volledige voetverzorging. Zo is er een winkel in comfortabel confectieschoeisel en diverse voethulpmiddelen, er is een ruimte voor de pedicure en podotherapie en er zal zeer professioneel voetonderzoek worden gedaan zoals loopanalyses en drukmetingen. Samen met het administratieve personeel werken er ruim 25 mensen van Hanssen in MediPoint Parkstad.

GEERTZEN HOOGLERAAR

Dr. J.H.B. Geertzen is op 23 september benoemd tot hoogleraar met de leeropdracht revalidatiegeneeskunde aan de Faculteit der Medische Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen. Zijn oratie was getiteld 'vleugellam de verlenging in'.

Geertzen was tot 1998 voorzitter van de International Society for Prosthetics and Orthotics (ISPO). Daarna werd hij lid van het internationaal hoofdbestuur van de organisatie en sinds 2001 vice-president. Geertzen houdt zich actief bezig met nascholing en bijscholing van revalidatieartsen en assistenten.

FEDERATIE PAS

PAS is een stichting van samenwerkende producenten van orthopedische maatschoenen. De leden van PAS zijn Buchrnhornen, Hanssen, OIM Groep en Penders. Voor informatie, vragen of suggesties kunt u terecht op www.federatie-pas.nl. U kunt ook een email sturen naar info@federatie-pas.nl

TE VINDEN IN:

Alkmaar, Almere, Amersfoort, Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem, Assen, Baarn, Beetsterzwaag, Bergen op Zoom, Bocholtz, Boxtel, Brunssum, Capelle a/d IJssel, Culemborg, Delft, Den Haag, Dieren, Dokkum, Ede, Eindhoven, Emmen, Ettenleur, Gouda, Groningen, Gulpen, Haarlem, Harderwijk, Haren, Heiloo, Helmond, Heerlen, Heythuysen, Hoensbroek, Hoofddorp, Hoogeveen, Kerkrade, Landgraaf, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Naaldwijk, Oss, Roermond, Roosendaal, Rotterdam, Sittard, Soest, Soesterberg, Tegelen, Teteringen, Tiel, Tilburg, Velp, Venlo, Venray, Vlaardingen, Vlissingen, Weert, Winschoten, Zoetermeer

PRODUCTIE

Sj-tekst

REDACTIE

Frank van de Loo, Buchrnhornen
Léon Hahn, Hanssen
Ivo Franssen, Penders
Tiny Smit, OIM groep

REDACTIEADRES

Sj-tekst
Swammerdamstraat 51
1091 RR Amsterdam

VORMGEVING

Studio René Bakker, Amsterdam
Rob Nelisse, Fotografie

SLUITINGSDATUM

PAS 3-2003, november 2003

Overname van artikelen alleen na schriftelijke toestemming van de redactie.

BUCHRNHORNEN

orthopedische schoentechniek • podotherapie • AXIUM

